

EUROPSKA KOMISIJA
OPĆA UPRAVA ZA KLIMU
Uprava B - Europska & međunarodna tržišta ugljika

Upute br. 5
za usklađenu metodologiju besplatne dodjele emisijskih jedinica
za razdoblje EU ETS-a nakon 2012. godine

**Upute za značajni rizik od izmještanja proizvodnje u
treće zemlje**

Završna verzija objavljena 14. travnja 2011. godine

SADRŽAJ

1	Uvod.....	3
1.1	Značaj Uputa za Provedbene mjere Zajednice.....	3
1.2	Polazišta Uputa za Provedbene mjere Zajednice.....	3
1.3	Primjena dokumenata s uputama.....	4
1.4	Djelokrug ovih Uputa.....	4
1.5	Dodatna potpora.....	4
2	Cilj	5
3	Pristup.....	5
3.1	Opća pravila.....	5
3.2	Faktori istjecanja ugljika primjenjeni na referentne vrijednosti za proizvod.....	6
3.3	Faktori istjecanja ugljika primjenjeni na nadomjesne pristupe.....	7
3.4	“De minimis” pravilo.....	8
4	Studija slučaja: postrojenje bez referentnih vrijednosti za proizvod i s različitim statusom rizika <i>od izmještanja proizvodnje u treće zemlje</i>	8

1 Uvod

1.1 Značaj Uputa

Ove su Upute dio skupine dokumenata koji su namijenjeni za potporu državama članicama i njihovim nadležnim tijelima u usklađenoj provedbi diljem Unije nove metodologije dodjele emisijskih jedinica za fazu III. EU ETS-a (nakon 2012. godine), uspostavljene Odlukom Komisije [datum usvajanja i broj službenog lista dodati kada budu dostupni] o "Prijelaznim i potpuno usklađenim provedbenim mjerama u širokoj primjeni u Zajednici (CIM) sukladno članku 10a. stavku 1. EU ETS direktive", kao i za pomoć u pripremi nacionalnih provedbenih mjera (NIM).

Ovaj dokument ne predstavlja službeno stajalište Komisije i nije pravno obvezujući. Ove se upute temelje na nacrtu koji je pripremio konzorcij konzultanata (Ecofys NL, Fraunhofer ISI, Entec). Pri njegovu nastajanju, u obzir su uzete rasprave tijekom nekoliko sastanaka neslužbene Tehničke radne skupine za referentne vrijednosti u sklopu Radne skupine III Odbora za promjenu klime (CCC), kao i komentari dionika i stručnjaka iz država članica. Na sastanku je Odbora za promjenu klime, održanom 14. travnja 2011. godine, zaključeno da ove smjernice odražavaju mišljenje Odbora.

Upute *ne donose* pojedinosti u svezi postupanja država članica kod izdavanja dozvola za emisije stakleničkih plinova. Prihvaćen je različit pristup među državama članicama pri utvrđivanju granica postrojenja određenih dozvolom za emisije stakleničkih plinova.

1.2 Polazišta Uputa za Provedbene mjere Zajednice

Provedbenim mjerama Zajednice utvrđuju se svojstvene teme za koje su potrebna dodatne objašnjenja ili upute. Upute nastoje obraditi ove teme što je opširnije i jasnije moguće. Komisija smatra potrebnim postići najvišu razinu usklađenosti u primjeni metodologije dodjele za fazu III.

Cilj je Uputa za Provedbene mjere Zajednice postići dosljedno tumačenje Provedbenih mjera, poticati usklađenost i spriječiti moguću zloporabu ili narušavanje tržišnog natjecanja unutar Zajednice. U nastavku je naveden cjelovit popis tih dokumenata. Oni obuhvaćaju:

- Upute br. 1 – opće upute: ove upute pružaju sveobuhvatni pregled postupka dodjele i objašnjavaju osnove metodologije dodjele;
- Upute br. 2 – upute za metodologije dodjele: ove upute objašnjavaju na koji način djeluje metodologija dodjele te opisuju njena glavna obilježja;
- Upute br. 3 – upute za prikupljanje podataka: ove upute objašnjavaju koje su podatke operateri dužni dostaviti nadležnim tijelima te kako prikupiti te podatke; isto tako, one slijede strukturu obrasca za unos podataka koga je pripremila Europska komisija.
- Upute br. 4 – upute za verifikaciju podatka koji se prikupljaju sukladno Nacionalnim provedbenim mjerama: ove upute objašnjavaju postupak verifikacije koji se tiče prikupljanja podataka sukladno Nacionalnim provedbenim mjerama¹;
- Upute br. 5 – upute za izloženost značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje (carbon leakage): ove upute prikazuju pitanje *izloženosti značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje* te kako ono utječe na izračun besplatne dodjele emisijskih jedinica;

¹ Članak 11. Direktive 2003/87/EZ

- Upute br. 6 – upute za prekogranične tokove topline: one objašnjavaju djelovanje metodologija za dodjelu emisijskih jedinica u slučaju prijenosa topline preko 'granica' postrojenja;
- Upute br. 7 – upute za nova postrojenja i zatvaranja postrojenja: ove su upute namijenjene za objašnjenje pravila dodjele za nova postrojenja, kao i postupanja u slučaju zatvaranja postrojenja;
- Upute br. 8 – upute za otpadni plin i podpostrojenja s procesnim emisijama: ovaj dokument donosi objašnjenje metodologije dodjele kod podpostrojenja s procesnim emisijama, posebice što se tiče obrade otpadnog plina;
- Upute br. 9 – sektorski specifične upute: ove upute donose opširan opis referentnih vrijednosti za proizvod kao i granice sustava svake referentne vrijednosti za proizvod navedene u CIM-u.

Ovaj niz dokumenata nadopunjuje ostale Upute koje je izdala Europska komisija u odnosu na fazu III. EU ETS-a, koji uključuju:

- Upute za tumačenje Priloga I. EU ETS direktive (izuzev zračnog prijevoza), te
- Upute za prepoznavanje proizvođača električne energije.

Pozivanje ovoga dokumenta na određene članke odnosi se uglavnom na revidiranu Direktivu i Provedbene mjere Zajednice.

1.3 Primjena dokumenata s uputama

Ovi dokumenti pružaju upute za provedbu nove metodologije dodjele emisijskih jedinica tijekom faze III. EU ETS-a, s početkom 2013. godine: države članice mogu primijeniti ove upute u postupku prikupljanja podataka sukladno članku 7. CIM-a u svrhu sastavljanja popisa postrojenja te izračuna svake besplatne dodjele emisijskih jedinica koju treba utvrditi radi Nacionalnih provedbenih mera (NIM), sukladno članku 11. stavku 1. Direktive 2003/87/EZ.

1.4 Djelokrug ovih Uputa

Ovaj dokument predstavlja pitanje izloženosti značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje (carbon leakage) i njegovo značenje za postupak dodjele emisijskih jedinica.

Upute donose jednostavna objašnjenja pravila i praktičnih primjera koja mogu pomoći pri rješavanju konkretnih problema koji se odnose na vrednovanje izloženosti proizvodnih postupaka kod izloženosti značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje.

1.5 Dodatna potpora

Pored Uputa, nadležnim je tijelima država članica na raspolaganju dodatna potpora u obliku ureda za pomoć putem telefona i internetske stranice Europske komisije, s popisom svih Uputa, 'često postavljanim pitanjima' i korisnim referencama:

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/benchmarking_en.htm .

2 Cilj

Cilj je ovoga dokumenta pružiti upute za dodjelu emisijskih jedinica sektorima za koje se smatra da postoji, kao i sektorima za koje se smatra da ne postoji rizik izloženosti značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje kao odgovor na Direktivu 2009/29/EZ (kojom se izmjenjuje i dopunjava Direktiva 2003/87/EZ, o Europskom sustavu trgovanja emisijskim jedinicama, odnosno tzv. EU ETS direktiva) i Odluku 2010/2/EU. Ovaj dokument donosi okvirni prikaz kako će se računati dodjela emisijskih jedinica temeljem izloženosti značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje.

Sektori za koje se smatra da su izloženi značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje, su oni sektori koji bi mogli trpjeti materijalno nepovoljan položaj u odnosu na konkurente smještene u području izvan EU-a, koji nemaju iste obveze u vezi smanjenja emisija, što bi, pak, moglo dovesti do povećanja emisija stakleničkih plinova. Odluku Komisije kojom se utvrđuje popis sektora i podsektora za koje se smatra da su izloženi značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje ("carbon leakage" popis) odobrile su države članice 2009.² godine. Procjena je temeljena na NACE i PRODCOM šiframa sektora, podsektora i proizvoda, utvrdivši 164 sektora za koje se smatra da su izloženi riziku. U daljem tekstu dokumenta to se navodi kao 'CL popis'.

NACE šifre su četveroznamenkaste šifre koje se koriste za razvrstavanje postrojenja prema svojstvenim sektorima kojima pripadaju, temeljem djelatnosti koje obavljaju. Te su šifre preuzete iz Klasifikacije gospodarskih djelatnosti Europske Zajednice. Verziju 1.1 NACE³ bi trebalo koristiti za utvrđivanje statusa izloženosti značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje. PRODCOM šifra jest osmeroznamenkasta šifra a proizlazi iz Istraživanja proizvoda Europske Zajednice (*PRODucts of the European COMMunity*). To je istraživanje proizvedenih proizvoda vođeno temeljem Uredbe EU-a (3924/91). Definicije proizvoda su standardizirane širom EU-a, radi međusobne usporedivosti podataka država članica i proizvodnje europskih agregata na razini proizvoda. Postoji izravna veza između NACE i PRODCOM šifra, pa se 4 znamenke PRODCOM šifre podudaraju s 4 znamenke NACE v1.1 šifre. Važno je imati na umu da treba primijeniti verziju PRODCOM šifra⁴ 2007. jer je to vezano za NACE v1.1.

Cilj utvrđivanja sektora za koje se smatra da su izloženi značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje jest omogućavanje odgovarajuće raspodjele besplatnih emisijskih jedinica radi održavanja tržišne konkurentnosti između europskih gospodarskih subjekata a time i izbjegavanje povećanja emisija.

3 Pristup

3.1 Opća pravila

Sukladno revidiranom EU ETS-u, koji će se primjenjivati od 2013. godine, postrojenja u sektorima za koje se smatra da su izloženi značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u

² 2010/2/EU: Odluka Komisije od 24. propisa 2009. kojom se, sukladno Direktivi 2003/87/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća, utvrđuje popis sektora i podsektora za koje se smatra da su izloženi značajnom riziku istjecanja ugljika. Dostupno na:

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:001:0010:0018:EN:PDF>

³ http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=NA_CE_1_1&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC

⁴ http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=PR_D_2007&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC

treće zemlje će zaprimiti do 100 % emisijskih jedinica besplatno, na razini referentne vrijednosti. Sektori koji se, pak, ne smatraju izloženi značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje će 80 % svojih emisijskih jedinica zaprimiti besplatno, na razini referentne vrijednosti, a taj će se omjer smanjiti na 30 % u 2020. te na 0 % u 2027. godini. Komisija je popis sastavila 2009. godine a novi će sastavljati svakih pet godina. Postojeći popis vrijedi do 2014. godine. Sektori se mogu dodavati na popis tijekom faze III. (2013.-2020.) na godišnjoj osnovi, ukoliko ispunjavaju kvantitativne i kvalitativne kriterije utvrđene člankom 10a. Sektori se s popisa ne mogu uklanjati prije 2014. godine. Novi će popis sektora vrijediti za razdoblje 2015.-2019.

Sljedeći će popis vrijediti za 2020. godinu. Nadležna su tijela država članica obvezna svaka tri mjeseca ažurirati nacionalne provedbene mjere (NIM) sukladno svim promjenama na popisu sektora i tako promijenjeni popis dostaviti Komisiji⁵.

Besplatne će emisijske jedinice, u načelu, biti dodijeljene temeljem referentnih vrijednosti specifičnim za određeni proizvod, i to za svaki relevantni proizvod obuhvaćen Prilogom I. i II. CIM-a. Dodjela će za prihvatljive emisije koje nisu obuhvaćene referentnim vrijednostima za proizvod biti izračunata putem nadomjesnih pristupa (referentna vrijednost za toplinu, referentna vrijednost za gorivo ili pripadajuće procesne emisije)⁶.

Izračun preliminarne dodjele besplatnih emisijskih jedinica uključuje množenje s faktorom izloženosti riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje (vidi tablicu 2.1). Za sektore s popisa, ovaj će faktor iznositi 1 (100 %), dok će se za ostale sektore taj faktor smanjivati: 0,80 u 2013. godini, s linearnim smanjenjem svake godine do 0,30 u 2020. godini (vidi tablicu 3.1). To znači da će svi sektori besplatne emisijske jedinice zaprimiti temeljem referentne vrijednosti, te će stoga samo najučinkovitija postrojenja zaprimiti najveći dio emisijskih jedinica besplatno. Faktor značajne izloženosti rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje primjenjuje na razini podpostrojenja.

Tablica 3.1: Faktori izloženosti istjecanju ugljika

Godina	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Faktor izloženosti (EF) za značajan rizik istjecanja ugljika (CL)	1	1	1	1	1	1	1	1
EF za manje značajan CL rizik ⁷	0.8000	0.7286	0.6571	0.5857	0.5143	0.4429	0.3714	0.3000

3.2 Faktori istjecanja ugljika primjenjeni na referentne vrijednosti za proizvod

Podpostrojenje s referentnom vrijednošću za proizvod za koje se smatra da je izloženo riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje primjenilo bi sljedeću formulu za izračun preliminarne dodjele istom podpostojenju:

Tablica 3.2: Podpostrojenje izloženo riziku

Godina	Formula
2013.	Emisijske jedinice podpostrojenju 1= HAL x Prod BM x 1
2014.	Emisijske jedinice podpostrojenju 1= HAL x Prod BM x 1
2015.	Emisijske jedinice podpostrojenju 1= HAL x Prod BM x 1
2016.	Emisijske jedinice podpostrojenju 1= HAL x Prod BM x 1

⁵ Ovaj bi se novi popis mogao temeljiti na drugim verzijama NACE i PRODCOM šifra različitim od onih koje se koriste na popisu za 2013./2014..

⁶ Za više informacija o pravilima dodjele, vidi Upute br. 2

⁷ Vrijednosti se EF_i (k) u slučaju kada nema izloženosti za svaku godinu k (od 2013. sve do 2020. godine) izračunavaju na sljedeći način:

$$EF(k) = 0,5/7 * (2020 - k) + 0,3$$

2017.	Emisijske jedinice podpostrojenju 1= HAL x Prod BM x 1
2018.	Emisijske jedinice podpostrojenju 1= HAL x Prod BM x 1
2019.	Emisijske jedinice podpostrojenju 1= HAL x Prod BM x 1
2020.	Emisijske jedinice podpostrojenju 1= HAL x Prod BM x 1

Gdje je:

HAL = povijesna razina aktivnosti

Prod BM = referentna vrijednost za proizvod proizveden u podpostrojenju 1

Dok bi podpostrojenje za koje se smatra da nije izloženo riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje primjenilo u nastavku navedenu formulu tijekom cijelog razdoblja 2013. –2020.:

Tablica 3.3: Podpostrojenje koje nije izloženo riziku

Godina	Formula
2013.	Emisijske jedinice podpostrojenju 2= HAL x Prod BM x 0,8
2014.	Emisijske jedinice podpostrojenju 2= HAL x Prod BM x 0,7286
2015,	Emisijske jedinice podpostrojenju 2= HAL x Prod BM x 0,6571
2016.	Emisijske jedinice podpostrojenju 2= HAL x Prod BM x 0,5857
2017.	Emisijske jedinice podpostrojenju 2= HAL x Prod BM x 0,5143
2018.	Emisijske jedinice podpostrojenju 2= HAL x Prod BM x 0,4429
2019.	Emisijske jedinice podpostrojenju 2= HAL x Prod BM x 0,3714
2020.	Emisijske jedinice podpostrojenju 2= HAL x Prod BM x 0,3

Gdje je:

HAL = povijesna razina aktivnosti

Prod BM = referentna vrijednost za proizvod proizveden u podpostrojenju 2

Za izračun se količine emisijskih jedinica za proizvode s referentnom vrijednošću koristi popis rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje. Tako, primjerice, ukoliko je proizvod na popisu (tj. NACE ili PRODCOM šifra je na popisu) faktor koga treba primjeniti je 1, ukoliko nije, treba primjeniti i faktor opadanja iz tablice 3.1. Treba primjeniti NACE verziju 1.1, a prema tome, za

PRODCOM treba primjenit verziju 2007 koja je vezana za NACE reviziju 1.1. Radi jasnoće, Prilog I. CIM-a sadrži relevantni status izloženosti od izmještanja proizvodnje u treće zemlje za referentne vrijednosti za proizvod.

3.3 Faktori istjecanja ugljika primjenjeni na nadomjesne pristupe

Kada se radi o referentnim vrijednostima za toplinu i gorivo, te dodjeli temeljem povijesnih emisija, postupak je isti. Faktor od izmještanja proizvodnje u treće zemlje koji treba koristi ovisi o tome jesu li ili ne toplina, gorivo ili procesne emisije vezani za postupak koji proizvodi proizvod obuhvaćen popisom rizika izmještanja proizvodnje u treće zemlje. Ukoliko je proizvedeni proizvod na popisu, faktor koji treba koristiti tijekom svih godina jest 1, inače treba primjeniti faktor opadanja.

Više je pozornosti nužno u slučaju kada podpostrojenje izvozi toplinu drugom postrojenju. Ukoliko podpostrojenje izvozi toplinu uređaju obuhvaćenom ETS-om, primjenjuje se status značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje za taj uređaj. Taj se status provjerava na CL popisu ovisno o proizvodu ili proizvodima koje proizvodi predmetni uređaj. Za uređaj je koji prima toplinu važno utvrditi status jer, sukladno CIM-u, emisijske se jedinice

izdaju potrošačima topline, osim ako postrojenje koje uvozi nije obuhvaćeno ETS-om, a tada se emisijske jedinice izdaju proizvođaču topline⁸.

Ukoliko podpostrojenje izvozi toplinu uređaju koji nije obuhvaćen ETS-om, tada se podrazumijeva da predmetni uređaj nije izložen značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje, osim ako se "status izloženosti riziku" uređaja koji uvozi toplinu a nije obuhvaćeno EU ETS-om može dokazati te je odgovarajuća dokumentacija uključena u izvješće s prikupljenim podacima. Nadležna tijela prvo trebaju preispitati tu dokumentaciju i prihvati ju prije no što je formulu dopušteno izmijeniti.

Praktičan je primjer s više pojedinosti o načinu izračuna i raspodjele emisijskih jedinica između različitih operatera prikazan u studiji slučaja u sljedećem poglavljju.

3.4 “De minimis” pravilo

Slijedom članka 10. stavka 5. CIM-a, kada se radi o nadomjesnim pristupima, ako su u pitanju o dva različita statusa značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje u jednom postrojenju za svaki nadomjesni pristup, CIM moguću metodu predviđa pojednostavljivanjem prikupljanja podataka ako se jedna razina aktivnosti može smatrati "prevladavajućom".

Točnije rečeno, kada najmanje 95 % povjesne razine aktivnosti podpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu, gorivo ili podpostrojenja s procesnim emisijama služi sektorima ili podsektorima za koje se smatra da su izloženi značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje, za podpostrojenje se kao cjelinu smatra da je izložena značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje.

Vrijedi i obrnuto, kada se za cijelo postrojenje smatra da nije izloženo značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje. U oba slučaja, nije nužno odvojeno odrediti dodjelu za preostalih 5 % emisija.

Budući da se povjesna razina aktivnosti temelji na središnjoj vrijednosti tijekom početnog razdoblja, ovo će "de minimis" pravilo vrijediti za tu središnju vrijednost, bez obzira je li se pravilo od 95 % potvrdilo svake godine tijekom početnog razdoblja ili ne.

4 Studija slučaja: postrojenje bez referentnih vrijednosti za proizvod i s različitim statusom rizika istjecanja ugljika

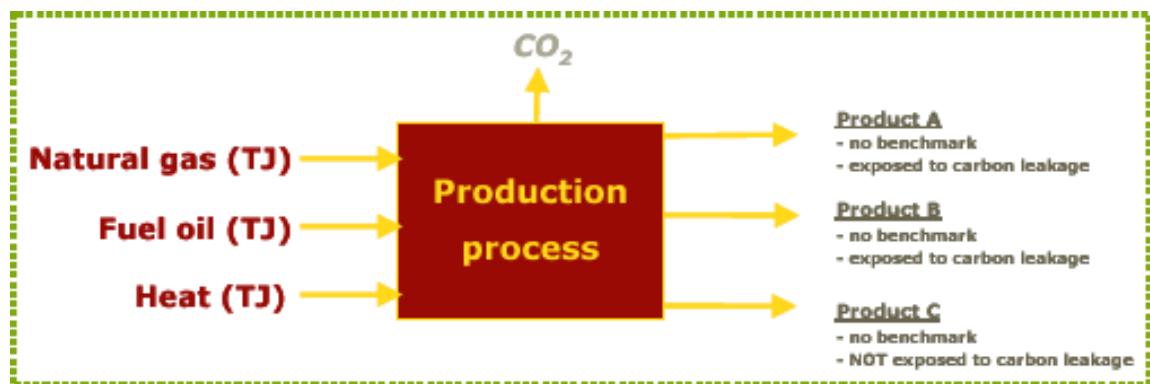
U primjeru koji promatramo, postrojenje proizvodi tri proizvoda: A, B, i C. NACE šifra i PRODCOM šifra (potonje su razvrstane u većoj mjeri od NACE šifra) se potom provjeravaju na popisu proizvoda za koje se smatra da su izloženi riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje.

Radi praktičnog primjera, pretpostavlja se da postrojenje proizvodi sirovo sojino ulje (proizvod A, Prodcom šifra 15411210), sirovo repičino ulje (proizvod B, Prodcom šifra 15411260) te rafinirano sojino ulje (proizvod C, Prodcom šifra 15421110). Prve su 4 znamenke šifra 1541 za sirova ulja i 1542 za rafinirano ulje. Provjerom tih znamenki na popisu rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje, ustanovljeno je da je 1541 NACE

⁸ Za dodatne informacije o postupku dodjele u slučaju tokova topline, molimo koristitite Upute br. 6 za prekogranične tokove topline

šifra na popisu dok 1542 nije. Štoviše, Prodcom šifre pod 1542 nisu popisane pod "1.4. IZNAD NACE-4 RAZINE TEMELJEM KVANTITATIVNOG KRITERIJA UTVRĐENOG ČLANKOM 10a. STAVKOM 15. i 16. DIREKTIVE 2003/87/EZ". To znači da se proizvodi povezani sa šifrom 1541 smatraju izloženi značajnom od izmještanja proizvodnje u treće zemlje (to su sirovo sojino ulje i sirovo repičino ulje), međutim ne i proizvod vezan za šifru 1542 (rafinirano sojino ulje).

Slika u nastavku donosi sažeti prikaz ovoga primjera, gdje se za proizvode A i B smatra da su izloženi značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje, a za proizvod C ne.

Slika 1: Postrojenje koje proizvodi oba proizvoda, za koji se smatra da je izložen riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje, i za koji se smatra da nije

LEGENDA:

Production process = proizvodni postupak

Natural gas (TJ) = prirodni plin

Product A = proizvod A

- no benchmark = bez referentne vrijednosti

- exposed to carbon leakage = izložen riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje

Fuel oil (TJ) = loživo ulje

Heat (TJ) = toplina

Product B = proizvod B

- no benchmark = bez referentne vrijednosti

- exposed to carbon leakage = izložen riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje

Product C = proizvod C

- no benchmark = bez referentne vrijednosti

- NOT exposed to carbon leakage = NIJE izložen riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje

Budući da proizvodi A, B, i C nemaju primjenjive referentne vrijednosti za proizvod, potrebno je primijeniti nadomesne pristupe. S obzirom da nema povišenja procesnih emisija, u obzir se uzimaju samo referentne vrijednosti za toplinu i gorivo. Kako status izloženosti značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje nije podjednak za sve proizvode, ukupno će, kako je navedeno u nastavku, biti četiri podpostrojenja:

- podpostrojenje 1: referentna vrijednost za toplinu za proizvode za koje se smatra da su izloženi riziku značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje (proizvodi A i B);
- podpostrojenje 2: referentna vrijednost za toplinu za proizvode za koje se smatra da nisu izloženi značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje (proizvod C);

- podpostrojenje 3: referentna vrijednost za gorivo za proizvode za koje se smatra da su izloženi riziku značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje (proizvodi A i B);
- podpostrojenje 4: referentna vrijednost za gorivo za proizvode za koje se smatra da nisu izloženi značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje (proizvod C).

U podpostrojenja 3 i 4. bit će uvršteno samo gorivo koje se ne koristi za proizvodnju mjerljive topline.

Radi utvrđivanja jesu li sva četiri podpostrojenja u stvarnosti potrebna, primjenjuje se pravilo od 95 %. HAL-ovi podpostrojenja s referentnom vrijednošću za toplinu i HAL-ovi podpostrojenja s referentnom vrijednošću za gorivo su uračunati i uspoređeni s ukupnim rezultatom.

Pojašnjenje:

Ukoliko su podaci za utvrđivanje koliki je udio mjerljive topline, goriva ili emisija pripisan proizvodima za koje se smatra da jesu ili nisu izloženi značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje nedostupni, izlazni će učinci, unosi/ulazi i emisije biti proporcionalno pripisani odgovarajućem proizvodu.

To znači da, ako se smatra da je proizvod izložen riziku značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje (npr. kazein) ali postupak proizvodnje proizvoda uključuje i proizvodnju poluproizvoda ili sporednih proizvoda za koje se smatra da nisu izloženi značajnom riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje, važni će podaci biti podijeljeni kako bi se status rizika valjano pripisao predmetnom postupku. U slučaju nepotpunih podataka, mogu se koristiti zamjenski podaci i procjene (npr. vrijednosti u postocima, kako dozvoljava obrazac za unos podataka) za koje operater uvijek mora podastrijeti dokaze.

Ukoliko je središnja vrijednost topline potrošene u svrhu proizvodnje proizvoda A i B najmanje 95 % od ukupne količine topline potrošene u postrojenju, tada će biti samo jedno podpostrojenje za toplinu, uključujući ukupnu potrošenu toplinu, za koje će se smatrati da je izloženo riziku značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje. Ukoliko je niže od 5 %, tada će isto biti samo jedno podpostrojenje za toplinu, uključujući ukupno potrošenu toplinu u postrojenju, ali za koje će se smatrati da nije izloženo riziku značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje.

Isto tako, ukoliko je središnja vrijednost goriva koje je sagorjelo u svrhu proizvodnje proizvoda A i B viša od 95 % u usporedbi s gorivima koja su sagorjela u cijelom postrojenju, bit će samo jedno podpostrojenje, uključujući ukupnu količinu goriva koje je sagorjelo u postrojenju i za koje se smatra da je izloženo riziku riziku značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje. Ako je, pak s druge strane, niža od 5 %, tada će biti samo jedno podpostrojenje za gorivo, uključujući ukupnu količinu goriva koje je sagorjelo u postrojenju i za koje se smatra da nije izloženo riziku riziku značajnog rizika od izmještanja proizvodnje u treće zemlje.

Za potrebe se ove vježbe, pretpostavlja su u oba podpostrojenja HAL-ovi niži od 95 % te su stoga sva četiri prepoznata podpostrojenja prikladna.

Prilikom izračunavanja emisijskih jedinica, potrebno je za svako podpostrojenje primijeniti sljedeću formulu:

- podpostrojenje 1: preliminarna dodjela = $BMh \times HALh(A+B) \times CLEF(\text{izloženo})$
- podpostrojenje 2: preliminarna dodjela = $BMh \times HALh(C) \times CLEF(\text{nije izloženo})$
- podpostrojenje 3: preliminarna dodjela = $BMf \times HALf(A+B) \times CLEF(\text{izloženo})$
- podpostrojenje 4: preliminarna dodjela = $BMf \times HALf(C) \times CLEF(\text{nije izloženo})$

Gdje je:

BMh = referentna vrijednost za toplinu

$HALh(A+B)$	= povijesna neto potrošnja mjerljive topline za proizvodnju A i B
$HALh(C)$	= povijesna neto potrošnja mjerljive topline za proizvodnju C
BMf	= referentna vrijednost za gorivo
$HALf(A+B)$	= povijesna potrošnja goriva za proizvodnju A i B
$HALf(C)$	= povijesna potrošnja goriva za proizvodnju C
$CLEF$	= faktor izloženosti riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje (1 za proizvode za koje smatra da su izloženi riziku; faktor opadanja od 0,8 do 0,3 za proizvode za koje se smatra da nisu izloženi riziku od izmještanja proizvodnje u treće zemlje).

Stoga će preliminarna dodjela za podpostrojenja 1 i 3, za sve godine biti:

- podpostrojenje 1: preliminarna dodjela = $BMh \times HALh(A+B) \times 1$
- podpostrojenje 3: preliminarna dodjela = $BMf \times HALf(A+B) \times 1$

Dok će preliminarna dodjela za podpostrojenja 2 i 4

u 2013. godini biti:

- podpostrojenje 2: preliminarna dodjela = $BMh \times HALh(C) \times 0,8$
- podpostrojenje 4: preliminarna dodjela = $BMf \times HALf(C) \times 0,8$

u 2014. godini:

- podpostrojenje 2: preliminarna dodjela = $BMh \times HALh(C) \times 0,7286$
- podpostrojenje 4: preliminarna dodjela = $BMf \times HALf(C) \times 0,7286$

i tako dalje, do 2020. godine, kada će biti:

- podpostrojenje 2: preliminarna dodjela = $BMh \times HALh(C) \times 0,3$
- podpostrojenje 4: preliminarna dodjela = $BMf \times HALf(C) \times 0,3$